

מגד ירחים

אייר

עלון חדשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל ■ גיליון מס' 127 ■ אייר תש"ע

על משנת הראי"ה מאת הראי"ה קוק זצ"ל

אותו החודש הממצע בין הופעת יציאת מצרים להופעת מתן תורה, מצד יחושו אל הגודל שבאלה המעמדים יש לו תואר שבי"ל ממצע... כלומר לא רק מעבר פשוט, כי אם כוח מורכב שמכשיר לקלוט שני אורות, והופעות גדולות, שמפני גדלם ובהיקותם מוכרחים להיות מופסקים זה מזה הפסק זמני. וזה הזמן כשיש בו משום הכשר מורכב, שקונה עצמות מורכבת משתי התמציות, יש לו כבר מטרה עצמית. הקנין של יציאת מצרים הוא קנין האופי העצמי שבחירות האומה, העמדה על התכונה הנשמית, מחופשה מכל מועקת זרים, והתכונה של מתן תורה הלא היא אותו האור האלהי שראוי להקלט רק בהיות העצמות הישראלית כבר משוכללת ומוצאה לאור. החודש האמצעי, ירח זיו, הוא אשר קלט בו את ההכשר המורכב של העצמות הטיפוסית הישראלית והקליטה העליונה של אור התורה שהוכשרו על ידי זה, ומתוך אופיו המיוחד... הוא משמש בתור מעביר ממעמד חזיון גדול של יציאת מצרים למעמד החזון המתרום מכל גדלות של מתן תורה.

עין איה, שבת ב פרק תשיעי נה

חודש אייר - החודש הממצע

איתרע מזלו של חודש אייר ליפול בתוך בין שני חודשי הרגלים הגדולים של עם ישראל - חודש ניסן וחודש סיון - הנדמים כמאפילים עליו בהיותו שומם ממועדים. עם זאת, מבט מעמיק יותר מגלה כי בחודש זה גנוזה איכות רוחנית רבת משמעות ההולכת ונחשפת במהלך הדורות.

בפירושו למסכת שבת בעין איה (פרק תשיעי פסקה נה) כותב מרן הרב קוק כי חודש אייר שהוא "הממצע בין הופעת יציאת מצרים (ניסן) להופעת מתן תורה (סיון)" - איננו רק חודש מעבר בין שני המאורעות האדירים הללו, אלא מכיל בתוכו "כוח מורכב שמכשיר לקלוט שני אורות והופעות גדולות שמפני גודלם ובהיקותם מוכרחים להיות מופסקים זה מזה הפסק זמני". כלומר, חודש אייר מכליל את שתי המדרגות שהתגלו כל אחת בנפרד בחודשים ניסן וסיון.

מה ארע בחודשים הללו? הופעתו של עם ישראל על במת ההיסטוריה נבנתה בשני שלבים: השלב הראשון התרחש בחודש ניסן: חג הפסח - יציאת מצרים, בניית הקומה החומרית-לאומית או במילים אחרות הופעת מימד החול. שישים ריבוא יהודים (מספר משמעותי כשלעצמו בגאולת ישראל - כדוגמת שש מאות אלף היהודים שמנה הישוב היהודי בארץ עם קום המדינה), התגבשו לכלל גוף לאומי ישראלי "בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ד' מארץ מצרים" (שמות יב, מא).

השלב השני נוצר בחודש סיון: חג השבועות - מעמד הר סיני, בניית הקומה הרוחנית-תודעתית, קרי, הופעת מימד הקודש. לאחר התעלות של ארבעים ותשעה ימים, אשר על פי המהר"ל (תפארת ישראל, כה) זהו מספר המבטא את ההתעלות המוחלטת מעל עולם הטבע (המספר שבע מכיל את שבעת מימדי המציאות הטבעית: ימין ושמאל, קדימה ואחורה, למעלה ולמטה, בנוסף לנקודת האמצע המאגדת את הכל; ואילו שבע כפול שבע, ארבעים ותשע - זוהי הטוטאליות של עולם הטבע) - אנו מגיעים ליום החמישים, ו' בסיון; ביום זה הגיע העם להתודעות הכרתית עם ייעודו, "אנכי ד' אלהיך" (שמות כ, ב).

בתוך כאמור - אייר, חודש המצוין בספרות הפנימית של עם ישראל כחודש אשר "קלט בו את ההכשר המורכב של העצמות הטיפוסית הישראלית (הגוף הלאומי שנולד בפסח) והקליטה עליונה של אור התורה (התודעה הלאומית שעוצבה בשבועות)" (עין איה, שם). היינו, חודש אייר הוא החוליה האמצעית המקשרת והמכלילה את שני הקטבים הללו - הגוף והרוח, הקודש והחול.

משפטים אלו, שנכתבו על ידי הרב קוק לפני כמאה שנה ונתרו סתומים, קיבלו הארה מחודשת בדורנו כאשר זכה חודש אייר ונקבעו בו שני מועדים: יום העצמאות - המקביל לפסח: היום בו החלה בניית הקומה החומרית-לאומית של מדינת ישראל, ויום ירושלים - המקביל לשבועות: כיבוש ירושלים והר הבית, קומת הקודש הנבנית על קומת החול. הדברים אף מתחברים למסורת מופלאה של תלמידי הגר"א (מדרש שלמה לרבי שלמה ריבלין, הודפס בספר דורש לציון, עמ' עב) שנכתבה שנים רבות לפני קום המדינה הקובעת כי הימים "כ' לעומר" (ה' באייר - יום הכרזת המדינה) ו"מב' לעומר" (כז' אייר - היום בו החל כיבוש ירושלים במלחמת ששת הימים) הינם "ימים המיוחדים לבניין הארץ" (זוהי אף הסיבה כי תלמידי הגר"א בעלותם לארץ קבעו את יום יסוד בית מדרשם בכז' באייר דווקא).

הטבעי והעל טבעי; הקודש והחול; החומר והרוח; ציון וירושלים; ארץ ישראל והמקדש - כולם מתאגדים כולם בחודש זה, חודש הגאולה.

הרב חגי לונדין

ר"מ בישיבת ההסדר חיפה ת"ו

גיליון זה מוקדש לעילוי נשמת
חיים צרויה ז"ל
איש חינוך ואוהב ארץ ישראל
יוסי

לתוקף קדושתו של יום עצמאותנו

מתוך דברי הרב צבי יהודה זצ"ל שנאמרו ביום העצמאות די אייר תשי"א בישיבת "מרכז הרב" בירושלים

הגבורה והדעת" המתגלה באדם, להתגבר על כוחות המשחיתים ומתנגדים לקיומו, הוא נס המופיע ממרומים, בכוח הדחיפה הרוחנית העליונה והפנימית, העושה את ההתעוררות וההתאמצות ואת ההתחכמות וההתגברות לתנופת ההצלה והתקומה. ואם כך הוא במעשה הצלה וישועה של דויד, במרעית צאנו הפרטית, בטרם היותו מלך ישראל, ומזה נמשכת הגדרה זו גם לכל מצב כזה של אדם פרטי, - על-אחת-כמה-וכמה בענין כלל-ישראל ומהלך ישועתו ומעשה הצלתו ותקומתו, שהננו באים כאן במגע ישיר וברור וגלוי, "ברוח הגבורה והדעת" המופיע עלינו, גם בניסא רבא וגם בניסא זוטא ומנצחנו בניגונותיו.

רוח הגבורה הזה נמשך ממקור הנשמה של כנסת ישראל כולה וממרומי מעמקיה, מאת הנותן נשמה לעם עליה להולכים בה, למתנחלים עליה ומחדשים בה את תחיית אמתם ואת תשובת טהרם, "ממעמקי הגניזה של הנשמה נקח את האור אשר יחיה את העם כולו להעמידו על רגליו, הרוח הגדול והנעלה, השואף לגדולי גדולות, הוא רק הוא מחזיק את החיים ואת האנושיות בהודה ובגבורתה".

לנתיבות ישראל

הרוח הזה של אנשי צבורותנו, אשר נתכנסו ביום ה' אייר בבית-המשכיות בתל-אביב והודיעו אל מרחבי העולם כולו וממשלותיו כי קמה מדינת ישראל, ואלה סברו וקיבלו ברצון ובחיוב וכגל של אגוזים המשיכו לסדר הכרה, התקרבות ויחסים. אחד הוא עם רוח הגבורה הנשגבה של גיבורי צבאותינו קדושינו, לכל פלגותיהם, מוסרי נפשותיהם הטהורות על קדושת ד' וארצו ועמו ותורתו, אחד הוא מתוך המקור האחד של אור ישראל בגבורה ועוטרו בתפארה, המוליכו קוממיות לחרות עולם ומחדש ימיו כקדם בתשובת נחלתו וחרת שכניתו. אומץ-הגבורה הזה, במסירות הנפש ובהתמסרות הרוח, אשר הפיח בתוכנו אלהי אבותינו קורא דורותנו, הוא הנהו יסודם ושרשם של כל הניסים והנפלאות אשר בהתגלותו זאת עלינו בהגיעו אותנו אל זמננו זה ואל קיומנו זה.

על דברי הגמרא בבא מציעא ק"ו, כי הצלת רועה את הצאן מן הזאב ומן הארי חשובה היא בתור נס כמו גם מה שנאמר בדויד שהכה את הארי ואת הדוב להצלת צאנו, מבואר בתוספות שם כי זהו "ברוח הגבורה והדעת להלחם" שבא עליו במצבו זה; מבואר כי "רוח

כמו שאמרו חז"ל על נפלאות הזכייה להגיע אל מקומנו זה, שהוא "דוכתא דמשה ואהרן לא זכו", כן הננו עומדים עתה בנפלאות זכיינתנו להגיע כאן אל זמננו זה, אשר כמה גדולים וקדושים לא זכו לו. כמו כל נעימות גורלנו ברוממות הבחירה האלהית בישראל, הקבועה ביסוד מהלכם של דורות עולם ואדם, כן החלטיות גאולתנו המופיעה עלינו ועל ידינו, מתוך הקץ המגולה וכל תוצאותיו ומסיבותיו, שלשלאות נפתוליו ומכשיריו, הרוחניות והמעשיות, לישראל ולאומות, בין שהיא מובנת לנו ומוסמכת מאתנו ובין שאינה מובנת לנו ומוסמכת מאתנו. "מאת ד' היתה זאת היא נפלאות בעינינו".

הנה הגענו, דרך כל קרבותינו המרובים והנוראים שבארץ ושבגולה, עם כל הניסים והנפלאות שנתגלו במעורכותנו הצבאיות והמדיניות, אל פרק זמננו ואל קיום-מצבנו. אמנם נס-הניסים ופלא-הנפלאות, היסוד והשורש של כל אלה אשר הראנו ד', הלא הוא ענינו של היום הזה: הכרזת ההחלטה כי קמה ותהי מדינת ישראל, כי התחילה, קמה וגם נצבה עצמאות שליטתנו על ארץ-אבותינו מורשת נחלתנו. "האי יומא דקא גרים". אומץ-הגבורה ועוז

"כך היא גאולתן של ישראל"

"הננו מוכרחים לתפוס מיד את מידת האורה הגדולה, ההולכת וחודרת אלינו מאור-הגאולה, גם בראשית זעירות הופעתה. הננו נתבעים ממעמקי נשמתנו, לחוש את הגודל הזה - גודל אורו של משיח - גם עכשיו, בהיותו שולח רק קו-אור זעירים" אורות הקודש, ח"א, עמ' קנ"א

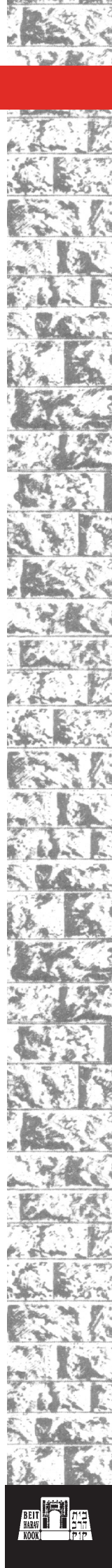
"נפלאה היתה צפיית הישועה של רבינו זצ"ל"

כך מוסר לנו נאמן-רוחו, מרן הגרי"מ הר"פ זצ"ל: "נפלאה היתה צפיית הישועה של רבינו זצ"ל, לא רק שהיה מצפה ומייחל לישועה, אלא שהוא היה גם הישועה עצמה. הישועה היתה מפכה אצלו משענה לשענה, כאילו ממחרת במרוצתה, צועדת צעדי-ענק, וכל העומד במחיצתו, מחיצת הקודש, מסתכל בזיו-פניו ומתחמם לאור-קדושתו, כאילו בת קול צילצלה באוזניו: 'הנה זה עומד אחר כותלנו'. במחיצתו ובקירבתו של רבינו השנו והרגשנו, כי 'מגדל עוז שם די בו ירוץ צדיק ונשגב' " שיעור קומה", עמ' 11

"אורו של ספר הספרים"

הציונות החילונית כשהיא לכדה, לא תוכל למצוא את המפתח, לא לנישמת האומה, ואפילו לא ללב האומות, שיש בהן ניצוץ של הכרת כבוד שם-די אלוקי ישראל, על ידי הארת אורו של ספר-הספרים עליהם"

אגרות הראי"ה, ירושלים תרפ"ג, עמ' 324

אישים ואירועים

בחי מרן הראי"ה זצ"ל

מרן הראי"ה קורא לרבנים וליהודי העולם החרדי לעלות לארץ ישראל, לחזקה ולקחת חלק בבנין הארץ על בסיס התורה ומצוותיה.

"ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו"

שני חסדים גדולים עשה הקב"ה, בנתינת הארץ לישראל: החסד הראשון הוא, שלא היתה זו נתינה זמנית, כיבוש זמני שהוא עלול להתבטל, אלא נחלה קבועה, "נחלה שאין לה הפסק" ונתן ארצם נחלה; והחסד השני הוא, שהטביע הקב"ה בסגולת הקדושה, שמצד קדושתה איננה ראויה לשום עם מאומות העולם כי אם לישראל "נחלה לישראל עמו".

עולת ראי"ה, ח"ב, עמ' פ"ג

"אל תבהל עמו"

"אם יד רשעה ולשון-תרמית נגועו כעת עד לבבך אל תבהל עמי, ואחור לא תיסוג מעבודתך הקדושה אשר החילת, לחחיות שוממות ארצך ולשוב אליה מכל קצות הארץ אשר הודחת שמה.

... כי לא על זרוע-בשר תמכת את יסוד בניך הגדול והנצחי, כי אם על דבר די המחיה אותך, על דברי-האמת אשר בפי נביאי-האמת והצדק.

— ידעו כל-באי עולם, כי לא איזו ממלכת-גויים נתנה לנו יד ושם על אדמת-הקודש, רק יד קדוש-ישראל, אלוקי כל הארץ, אשר דברו נאמן וקיים לעד, היא אשר נתנה לנו את אדמת-הקודש לירישת עולם."

מתוך הכרוז - עמי הגדול ישראל

"בית חיינו מרכזי הקודש"

"אנו חייבים לעשות את ארצנו-הקדושה בכלל, ואת עיר קדשנו בפרט, לא רק למרכז רוחני של חיי-החול על כל הסתעפויותיהם — כי אם למרכז קדוש. כוחנו הגדול בסגולת קדושתנו הוא מונה, ועל ידי הארת אור-תורתנו הוא מתגלה.

צריכים אנחנו לעשות את בית-חיינו למרכז אשר ישפיע חיי-קודש גם על כל פזורי הגלויות, עד אשר גאולה שלמה תופיע"

חזון הגאולה, עמ' ש'

ב"ה ירושלים, י"א אייר תרפ"ב

אחינו היקרים החרדים לדבר ד' ועטרתיהם בראשיהם, הרבנים הגאונים יושבי על מדין, רועי עם קדוש, ד' יברכם!

אחי ורבותי החביבים!

מני ארץ חמדה ומהר הקודש מירושלים, מצאתי לי לחובה קדושה לקרוא להדרת כבודכם לבא לעזרת ד' בגיבורים, לעזרת עם ד', לעזרת אה"ק ובנינה בקודש, לעזרת מכון ויסוד מוסד קיום תוה"ק.

והנה כאשר ענין ישוב אה"ק הולך הוא ומתרחב כעת מדי יום ביומו בעזרה"ת והננו רואים עין בעין יד ד' נטויה על עמו ונחלתו, ולב ישראל הולך ומתקרב לבנין ארץ חמדה, אשר נתרחקנו ממנה בעוונותינו זה עתה ועד עתה. אך הלב דואב מאד לראות כי דוקא אלה בחירי ישראל, יראי ד' החרדים אל דברו הנם בימים האחרונים המפגרים מלכת בדרך הקודש הסלולה בדרך המעשה והמפעל לבנות את שוממות ארץ הקודש. ודבר זה גורם תקלה רבה בכל הליכות הישוב, ושפלות ערך לכל ההמון הקדוש החרד על דבר ד' ולמנהיגיהם הגדולים העומדים בראשם.

והנה ד' האיר לנו מתוך המאפל, ורגשי קודש החלו לפעם מעברים שונים. כל בעלי הנפש אשר בין החרדים לדבר ד' התחילו להתחזק בפועל ובמעשה רב, להחל לקנות קרקעות ולסדר קבוצות ואגודות לשם ישוב א"י ע"י אחינו יראי ד' וחושבי שמו. ומשנה שמחה שמחתי בראותי סגל חבורת קודש מעיר תהילה וורשה, ובראשם איש רב פעלים הרה"ח ר' יצחק גרשטנקורן נ"י אשר נוסדו יחד לכונן כונניות רבות ההיקף בהרבות חברים להגדיל מפעלים בבנין אה"ק ע"י חברים יקרים ונכבדים יראי ד' החרדים אל דברו.

ועתה אין די באר כמה גדולה היא החובה והמצוה להמנות בחבורת קודש זאת, ולחזק את ידי מיסדיה ומכונייה. כל מה שאנחנו חפצים לרומם את דגל הקודש באה"ק, להסיר ממנה את כל המכשולים, אשר באו ע"י שהרחוקים מתורה ומצוה נתקרבו אל הצד המעשי של ישוב א"י, לפי הערך, יותר מהקרובים לד' ולתוה"ק, יעלה בידינו בעזרה"ת בהצלחה רבה ע"י הדרך המעשי הזה אשר בחרו להם חברי החבורה הקדושה הזאת, המקדישים את כוחם לפעול ולעבוד לקניית חבלי אדמה גדולים באה"ק ולישב עליה המון רב של יראי ד' שומרי אמונים, שיעבדו את האדמה ויכוננו ערים, יטעו גנות ויאכלו את פריהם וירחיבו מסחר, וקנין עבודה ומעשה וחיים טובים קדושים וטהורים על אדמת הקודש.

החלצו אחים יקרים, ובאו באלפיהם ורבבותיהם להרים נס ודגל להקים שוממות ארצנו הקדושה בקדושה ובטהרה ברוח ד' על עמו ונחלתו. ושוכן ציון ובוחר בארץ חמדת עולמים יכונן מעשי ידיכם לטובה ויראנו מהרה בישועת גוי קדוש בבא לציון גאולים בשמחת עולם, כנפשם היקרה, ונפש המדבר באמת ובתמים, החותם בברכת גאולה וישועה מהר הקודש, מציון מכלל יופי תובב"א.

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

מתוך כרוזי ראי"ה עמ' 62. ליקט וערך יוחנן מ' ישמח ז"ל

לפרטים נוספים ניתן לפנות למרכז התייעודי ב"בית הרב".

מכתב מרן הרב לבני עקיבא

תנועת בני עקיבא נוסדה בי"ח אייר תרפ"ט

על שם הרב זצ"ל, והיא היוותה יסוד למהפכת התורה בישראל. במשך השנים נבנה עולם תורה אדיר: ישיבות ואולפנות, ישיבות גבוהות-הסדר ומכללות, מכינות קדם-צבאיות ומדרשות. התקיים בדרורנו לעניינו הנס הגדול של ההבטחה הא-להית ביחס לתורה: "כי לא תישכח מפי זרעו" (דברים לא, כה).
נוער נפלא זה בולט באישיותו, במוסריותו, באידיאליזם שלו. נוער זה מוביל כיום בכל התחומים הערכיים והחלוציים במדינת ישראל. הוא בולט לטובה הן באורח חייו הפרטי, התורני והמוסרי, והן בתרומתו הלאומית המשמעותית, בכל תחום שנוצר.

הרב חיים דרוקמן
יו"ר מרכז ישיבות בני"ע

עוד בקיץ תרצ"ב כאשר הרב משה צבי נריה זצ"ל סיפר למרן הרב זצ"ל שארגן סניפים חדשים של "בני-עקיבא", הגיב הרב זצ"ל: "אין לך דבר קדוש מזה". שנה וחצי מאוחר יותר, בניסן תרצ"ד, כתב הרב זצ"ל את האגרת הנ"ל לכינוס מדריכים של "בני-עקיבא" שהתקיים בחוה"מ פסח בירושלים, ואף קיבל את משתתפי הכינוס בביתו והשמיע דברים בפניהם.
הרב זצ"ל בוודאי ראה בחזון רוחו את תנועת "בני-עקיבא" זוקפת את קומתו של הנוער הדתי ועוצרת את הסחף של התרחקות מתורה ואורח חיים, ויותר מזה - מביאה את הנוער הארץ-ישראלי לבית המדרש. ואכן, כשש שנים אחרי כתיבת האגרת הנ"ל, בראשית שנת ת"ש, מוקמת ישיבת "בני-עקיבא" הראשונה בכפר הראוה, הנקראת

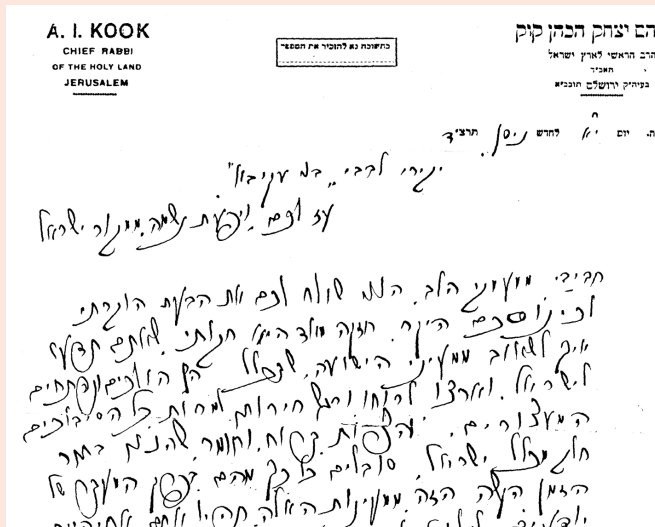
מכתב לבני עקיבא

ב"ה. יום י"א לחדש ניסן תרצ"ד

יקירי לבני "בני עקיבא"
עז לכם ויפעת נשמה ממקור ישראל.

חביבי, ממעמקי הלב הנני שולח לכם את הבעת הוקרתו לכינוסכם היקר.

חזקה מאוד היא תקוותי שאתם תדעו איך לשאוב ממעיני הישועה, שבכלל הם הולכים ונפתחים לישראל וארצו, לרוחו ורגש חירותו, למרות כל הסבוכים, המעצורים והצרות ברוח ובחומר שהננו בתור חלק מכלל ישראל סובלים כל כך מהם בפרק המעבר של הזמן הקשה הזה. ממעינות האלה, תהיו אתם אחי היקרים יודעים לקלוט את הזודק ואת הטוהר, שבהם תכירו להפלות יפה בין זרם לזרם, בין משקע זר שסערת הרוח מעלה בזעפו ובין תהליך של מי מנוחות המשיב נפש, אשר בהם יהיה חלקכם ובהם תהיו נוהלים אומץ עד כדי השפעה גם כן

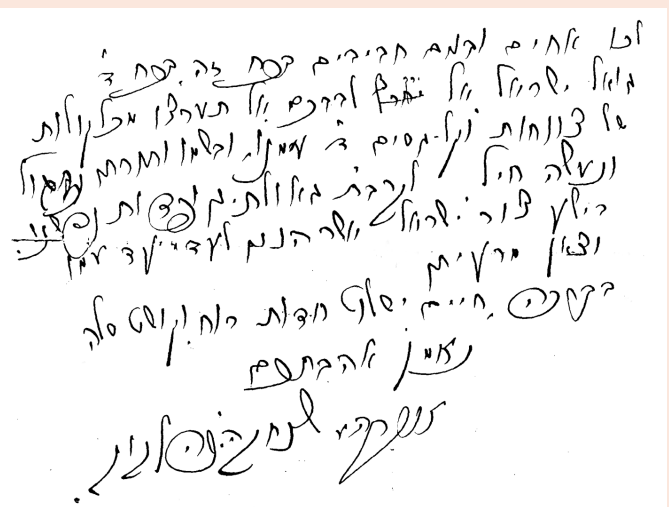

על חוגים שונים, להרחיב את יסוד ברכת החיים אשר צור ישראל וגואלו חי מופיע בה בעיתים הללו על עם סגולתו. מרבי עקיבא אורן של ישראל אשר בשמו אתם נקראים בבחינת איגודכם, היו נא מכוונים לשלושת הסימנים המציינים לנו לדורות את קדושתו העליונה, שהם: ראשית - אהבת התורה עד לכדי מסירות נפש של סבל בלתי גבולי, הדעה היסודית ששם החיים של האומה ומכון גאולתה אין לו תוכן אחר כי אם זאת התורה שהיא "חיינו ואורך ימינו".

השנית - ההכללה פלגים רבים הולכים וזורמים, מתניתין, תוספתא, ספרי, ספרא וכיו' אבל הכל בא מתוך אותו הים הגדול, תורתו הכוללת של רבי עקיבא. התורה היא תורת חיינו כל פלגיה המתגלים ברות, וכל הפלגים המתגלים בחיי האומה, ממנה הם זורמים, ולאחדם עם מקורם הברוך לנצח אנו נדרשים. נברך

בתורה תחילה ונמצא את הארץ אשר אבדה לנו על אשר לא ברכו בתורה תחילה ועיין בבא מציעא פ"ה. והשלישית - היא מידת רבי עקיבא המיוחדת, שהיא מתעוררת עכשיו בזמן צמיחת הישועה, להיות לנו לאור עולם, התלהבות ומסירות לחזק כל חזון של גאולה ותחיה לישראל וארצו. ודוקא מפני שהחזון בשעתו נכשל, ובר כוכבא נפל ועמו נפל ישראל בבחינת חירותו הלאומית, בטוחים אנו כי תורת אמת אשר בפה קדוש יבוא תור לה, והתור הזה הולך ונבא, ולא תקום פעמים צרה, ולא לחנם לחם ישראל מלחמת קיומו ונצחו עד דור אחרון ועד בכלל.

לכו אחים ובנים חביבים בכח זה, בכוח ה' גואל ישראל, אל ירך לבבכם, אל תערצו מכל קולות של צווחות וקלגסים. ה' עמנו, ובשמו ובתורתו נדגול ונעשה חיל, לקרבת גאולתנו ופדות נפשנו, בישע צור ישראל אשר הננו לעדי עד עמו וצאן מרעיתו. בברכה, חיים, שלום, חדות רוח

נאמן אהבתכם
אברהם יצחק הכהן קוק

עלון חדשי בהוצאת "בית הרב"
רח' הרב קוק 9, ת.ד. 6275, ירושלים 91062
טל' 02-6232560 פקס' 02-6242908

מגד ירחים

www.moreshet.co.il/beit-harav
betharav@zahav.net.il •

ניתן לקרא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il

תודה לרב חיים דרוקמן שהעביר לידינו את מכתב מרן הרא"ה בכתב יד קדשו

עריכה: שושנה רייך עיצוב גרפי: אופירה קרקובר

